

دیدگاهها

□ بازهم «از دل بر دل»

○ یک دانشجوی پزشکی از مشهد طی مطلب کوتاهی، دلایل عدم توانایی خود برای پرداخت هزینه اشتراک را چنین بیان می‌کند:

● «... نوبت به شماره‌ای رسید که با سرمقاله از دل بر دل غم بر دل ما نیز نشست با خود گفتم از بدشانسی ما اگر پا توی دریا بگذاریم دریای با آن وسعت خشک می‌شود.

مأیوسانه منتظر شماره‌های بعدی بودم و پرتو ضعیفی از امید در دلم بود که شاید تصمیم وزارتخانه عوض شود و کماکان سوبسیدی به شما عزیزان بدهد اما انگار انتظار بی‌فایده بود.

بالاخره شماره‌ای به دستم رسید که هم

خوشحال شدم و هم ناراحت. خوشحالیم از این جهت بود که ماهنامه تعطیل نمی‌شد و به فعالیت خود ادامه می‌داد و ناراحتیم از این بابت بود که دیگر نمی‌توانستم همراه شما باشم. شاید باور نکنید اما بنده در شرایطی هستم که همین هزینه اشتراک ناچیز نیز برایم مقدور نیست چرا که با آن ۸۰۰۰/- ریال می‌توانم ۴۰ وعده ژتون تهیه نمایم و شکم را سیر کنم.

لذا می‌خواستم ضمن تشکر از شما بخاطر اینکه تاکنون مرا به جمع خود پذیرفته بودید اگر مقدور است ما را بپذیرید و مانند سابق برایم مجله بفرستید و اگر مقدور نیست بدینوسیله از شما ضمن تشکر خداحافظی می‌نمایم. دست حق همراهمان ...»

□ از حقیقت تا واقعیت

○ جناب آقای دکتر فریدون ضرغام از اصفهان به بیان شرح روزهای بازنشستگی پرداخته‌اند و با شما خوانندگان و مجله خودشان - رازی - درددل کرده‌اند:

● «... سالهاست که به طبابت مشغولم و همواره نشریاتی از طرف شرکتهای داروئی کشور و نشریه نظام پزشکی ماهیانه یا پانزده روز یکبار، بما حالتی میداد و دمی ما را بخود مشغول میکرد ما هم سری داشتیم و شور و نشاط و جوانی و هرگز عادت نکرده‌ایم که برای اینگونه نشریات وجهی، بابت اشتراک بپردازیم و خواب چنین روزهایی را نمیدیدیم ولی بدبختانه تو که باری زدوشم برنداری - چرا سربار بر بارم گذاری. تو که خبر از حقوق بازنشستگی پزشکان داری، تو که از کهولت و پیری و بیماری او خبرداری تو که از آبروداری او و مخارج کمرشکن او در مقابل زن و فرزندان او خبر داری چرا با ما چنین می‌کنی؟... ما پزشکان سالخورده شایسته اینهمه محبت از طرف ارسال کنندگان نشریات پزشکی نبوده‌ایم، خودتان بسنجید و خودتان حساب کنید از بدو نظام پزشکی حق اشتراک مختصری می‌دادیم و نشریات آن مرتب میرسید ولی فعلاً که حق عضویت کلانی میدهیم باید حق اشتراک نشریه نظام پزشکی را هم جدا بپردازیم. در سراسر دنیا کانونی برای بازنشستگان ترتیب میدهند و از رنج و غم و اندوه آنان میکاهد ولی افسوس و

صدافسوس از پزشک بیش از حد انتظار دارند و هیچگونه توجهی هم به آنان نمی‌شود...».

□ تفسیر الهی

○ جناب آقای دکتر ابراهیم راستخواه از تبریز، گله‌مندی خود را از مقاله «تنویر الهی» که آقای دکتر علیرضا عطاری نوشته‌اند چنین بیان می‌کنند:

● «... در مجله اردی‌بهشت ماه ۷۴ مطالبی زیر عنوان تنویر الهی بقلم آقای دکتر علیرضا عطاری درج گردیده بود که با توجه به سابقه چندین ساله در تعلیم و تربیت از مندرجات نامه متأسف شدم. من در مقام پاسخگویی ایشان نیستم لکن تاکی باید دندان روی جگر گذاشت و حقایق را پنهان کرد و زحمات دانشمندان را به باد انتقاد گرفت و حقیقت را وارونه جلوه داد؟ محتویات صفحات ۴۱ الی ۴۸ مجله آذرماه ۷۳ نوشته آقای دکتر محمود بهزاد برخلاف اظهار نظر آقای دکتر عطاری علمی - منطقی و منطبق با واقعیات و قوانین و مسائل و گرفتاریهای مختلف اجتماع میباشد. نکات قابل تعمق در مقاله ایشان چه از نظر آماری و چه از نظر اجتماعی وجود دارد که تلاش سطحی آن موجب رنجش همکار جوان ما آقای دکتر عطاری گردیده و قضاوت عجولانه فرموده‌اند. ازدیاد بی‌رویه جمعیت - عقب‌ماندگی - فقر اجتماعی - جنگ و ستیز و همه و همه ناشی از جهل و زاید فقر فرهنگی است که بازار کسب و کار افراد سودجو مثل رمال - فالگیر و

دعانویس را رونق داده است. چندی قبل قصد تهیه سرپناهی داشتیم به ساختمان چند طبقه‌ای یک‌دعانویس در بهترین منطقه شهر راهنمایی‌ام کردند که ساختمان مورد پسندش نبود و قصد تعویض آنرا داشت!! از برکت خرافات و سنتهای غلط عامه مردم، دعانویس به سرمنزل مراد رسیده و تحصیل کرده‌ای با سسی و چند سال سابقه خدمت، آروزی داشتن خانه دعانویس را می‌کند. دعا و نیایش بدرگاه بارتعالی و مبداء لایزال الهی و استعانت از ذات احدیت با علم به آفرینش جهانی هستی است.

علم مرز نمی‌شناسد و تکمیل معلومات وظیفه هر تحصیل‌کرده‌ای است: اطلب العلم ولو... متخصصین ما عنفوان جوانی را با تحمل رنج و مشقت و محرومیت‌های مادی و معنوی علم و دانش را خوشه‌چین و کشورهای مختلف را آزموده‌اند و شبانه‌روز در خدمت هموطنان هستند انصاف و سزاوار نیست آنها را چند صباحی در لجنزار مانده اطلاق کنیم و بزحمات آنان اینگونه ارج نهیم و خدای نکرده نسبتهای ناروا نثارشان کنیم.

پزشک و داروساز با علم به خواص دارو و مکانیسم عمل آن در اعضای مربوطه همیشه این توصیه را به مریض یادآور میشود که: *الدواء و عندنا و الشفاء عندالله*.

□ در حاشیه بازآموزی

○ جناب آقای دکتر محمود زریخ‌زاده، طی نامه‌ای نکات جالبی را در مورد روش اجرای

بازآموزی ارائه فرموده‌اند که با هم می‌خوانیم:

● «... آنچه در این دوره‌ها و شرکت در کلاسهای بازآموزی عاید انسان میشود فراتر از فراگیری نکات و روشهای جدید علمی و یادآوری دانشهایی است که در اثر دوری از محفل‌های علمی و مشغله‌های فکری و اجتماعی بمرور زمان از یاد رفته یا بصورت معرفت علمی کمرنگی در غبار خاطره‌ها باقیمانده است. بنظر نگارنده کلاسهای بازآموزی فرصت بسیار گرانبهائی برای بازیابی «خویشتن خویش» و از آن فراتر دوستان و همکلاسیهای قدیم و آشنائی با یاران و همفکران و همکاران جدید و دانشجویان این رشته و همکاران شاغل در بلاد و مناطق دیگر این سرزمین گسترده است که «چون نیک بنگری همه برزیگران یکدگریم» و شاید نظر بانی این امر خیر یا یکی از اهداف برگزارکنندگان چنین کرده‌م‌آئی‌ها همین بوده است ولی برگزاری دوره‌های حضوری تا رسیدن به امتیاز نهائی با وجود مشکلات عدیده شغلی و اجتماعی شاغلین پزشکی کار بسیار دشواری بنظر میرسد، عدم امکان برگزاری مداوم برای شاغلین در یک استان با عنایت به برنامه‌های فشرده دانشکده‌های پزشکی و داروسازی - عدم وجود تشکیلات انجمن داروسازان در اکثر استانها برای برنامه‌ریزی اینگونه کرده‌م‌آئی‌ها - فاصله شهرها و گستردگی سرزمین یا پراکندگی محل‌های

مناسب، و بالاخره عدم وجود وسایل ارتباطی سریع نقل و انتقال نظیر هواپیما یا قطار و غیره و محدودیتهای موجود برای شرکت خواهران همکار و بالاخره دهها «عدم و محدودیت» دیگر ایجاب مینماید که در فاصله دو دوره یا چند دوره، امکانات بازآموزی غیرحضوری نیز توسط مسئولین برگزاری با همکاری دانشگاه پیام نور و یا سایر مؤسسات مشابه فراهم گردد. امید است با پیگیری مجله رازی و سایر همکاران بزودی و قبل از پایان سال جاری که ظاهراً آخرین فرصت برای رسیدن به امتیازات نهائی است این آرزو برآورده گردد...»

□ دوران طرح

○ سرکار خانم فرشته کولایی از اراک به بیان تفاوت‌های دوران دانشجویی و طرح پرداخته‌اند، چند نکته هم در مورد بازآموزی ذکر نموده‌اند و خواستار اجرای طرح بازآموزی از راه دور توسط ماهنامه دارویی رازی شده‌اند که بایستی خدمتشان عرض گردد، بنابر تماس‌های مکرری که با مسئولین ذی‌ربط گرفته شده است، یکی از همکاران گرانقدر ما به عنوان رابط با دفتر بازآموزی انتخاب شده‌اند و احتمالاً از آغاز سال جدید، شاهد مقالات ویژه بازآموزی در ماهنامه دارویی رازی خواهیم بود. اکنون بخش‌هایی از نامه ایشان را از نظر می‌گذرانیم:

● «... در دوران دانشجویی که از موهبت کتابخانه دانشگاه و اساتید محترم برخوردار

بودم به ماهنامه رازی به چشم یک مجله معمولی نگاه می‌کردم ولی اکنون که ۱۰ ماه از فارغ‌التحصیلی و ۴ ماه از ورود به محیط کار می‌گذرد (داروخانه) و ارتباطم با دانشکده قطع شده و نیز دسترسی به منابع اطلاعاتی هم میسر نیست دریافتم که تنها کانال ارتباطی با دنیای علم برای امثال من که در شهرستان کار می‌کنیم از طریق همین ماهنامه رازی است. از اینرو هر روز ارزش آن برایم بیشتر می‌شود چون تنها مجله علمی اجتماعی برای داروسازان است. امروز هر صفحه و هر سطرش را با اشتیاق مطالعه می‌کنم.

غرض از مزاحمت، علاوه بر تشکر، موافقت و حمایت از طرح بازآموزی از راه دور ارائه شده میباشد. همانطور که اشاره شده است برای افرادی که در شهرستانها مشغول بکار هستند امکان استفاده از منابع اطلاعاتی موجود در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی وجود ندارد یا بسیار مشکل است و ثانیاً رفت و آمد به تهران و شرکت در جلسات بازآموزی نیز دشوار میباشد. امتیاز دیگر این طرح آن است که مجموعه مقالات ارائه شده طی یکسال، علاوه بر مرور اطلاعات آموخته شده طی دوران تحصیل خود، منبع اطلاعاتی باارزشی است که برخلاف مقالات ارائه شده در جلسات بازآموزی همواره قابل استفاده و مراجعه است...»

□ مشکلات بازآموزی

○ جناب آقای دکتر بشیریان از خرمدره، مشکلات کنونی طرح بازآموزی را بیان فرموده‌اند و ایشان هم خواستار اجرای طرح بازآموزی از راه دور توسط رازی شده‌اند:

● «... در حدود سه ماه پیش سه فتوکپی تمام صفحه‌ای از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارسال شده بود که بسیار تاکید در امر بازآموزی داشت ولی چطور این امر مهم باید انجام شود اشاره‌ای نکرده بود. کسی که مسئول فنی داروخانه باشد و مخصوصاً صاحب داروخانه هم باشد برحسب وظیفه و بخشنامه‌های مکرر و مشغله زیاد نمی‌تواند در داروخانه حضور نداشته باشد پس چطور می‌تواند بدنبال سمینارهای علمی که ثابت شده چندان هم مفید نیست از این شهر به آن شهر مسافرت کند.

راه بهتر همین پیشنهادی است که شما داده‌اید و گاه‌گاهی هم بصورت مقاله و سوال و جواب در آخر آن ارائه می‌فرمائید. اگرچه بیشتر مقاله‌هایی که در مجله علمی رازی ارائه میشود علاوه بر بازآموزی تعلیم دهنده مطالب جدید علمی هم می‌باشد. پس در آخر مجله سؤالاتی از متن آن بشود و ما هم جواب سوالها را داده و برای شما ارسال می‌کنیم...».

□ نام نیکان رفتگان ضایع مکن

○ یکی از همکاران گرامی ما از اصفهان که خواسته‌اند از ذکر نامشان خودداری گردد، مقاله «رازی و ابن‌سینا دو چهره متفاوت» چاپ

شده در شماره اسفند ماه ۷۳ را بدون سند و حاوی موارد ضد و نقیض زیادی می‌دانند:

● «... بیان مطالبی از این دست (ابن سینا برای مدتی دچار سختی معاش شد) در آن زمان بسیار پرآشوب ابن سینا یکی پس از دیگری در خدمت ایران و شاهزادگان مختلف درآمد - انتهای صفحه ۵۱ - چنین بنظر میرسد که ابن‌سینا بعلت فقر مالی خدمت سلاطین میکرده و جالب اینکه با جملات قبل که (او در یک خانواده اشرافی بدنیا آمد) مغایر بنظر میرسد و چه دلیلی دارد در جهانی که رو به پیشرفت است و آنقدر مطالب جالب و مستند وجود دارد به بررسی مسائلی پرداخته شود که گرهی از مشکلات باز نمی‌کند؟ و نه حتی با بیان مسائل قابل استفاده کتب این دانشمندان پیشرفتی صورت گیرد بلکه شخصیت اخلاقی‌شان زیر سؤال برود و حتی حس غروری که در افراد سرزمین ما وجود دارد جریحه‌دار شود، آنهم بدون هیچ استناد (در انتهای مقاله منبعی بچشم نمی‌خورد). احساس علاقه به دانشمندان کشورمان سبب می‌شود بپرسیم نویسنده از کجا به این نتیجه رسیده‌اند که ابن‌سینا «فردی مغرور و بدزبان بودن» - پاراگراف دوم صفحه ۵۲ - و ... مطالب ضد و نقیض در مقاله زیاد به چشم می‌آید که برای جلوگیری از اتلاف وقت می‌گذریم...».